

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou ve věci

žalobce: **X**, nar. X
státní příslušnost X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2024, č. j. OAM-422/ZA-ZA11-ZA21-R2-2021

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2024, č. j. OAM-422/ZA-ZA11-ZA21-R2-2021, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2024, č. j. OAM-422/ZA-ZA11-ZA21-R2-2021 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II.

Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce namítal, že žalovaný bagatelizoval jeho azylový příběh, aniž by napadené rozhodnutí řádně opřel o zprávy o žalobcově zemi původu. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce se nemohl stát předmětem pronásledování z důvodu svého náboženského vyznání, přičemž si k tématu náboženského pronásledování opatřil jedinou zprávu, a sice Informaci Ministerstva zahraničních věcí USA: X, Výroční zpráva o svobodě vyznání za rok 2022. Z této zprávy údajně plyne, že X režim se sice zaměřuje na osoby náležející k fundamentalistickým či extremistickým odvětvím, ale podle případů uvedených ve shora zmíněné zprávě je laťka pro označení jednání za fundamentalistické nastavena poměrně nízko. I projevy pouhých „řadových“ muslimů tak mohou být stíhány dle trestních předpisů. Žalobce odkazoval na článek organizace Human Rights Watch s názvem „X: Backsliding on Religious Freedom Promises“ z 24. 5. 2023, podle nějž vláda stíhá muslimy na základě příliš širokých a vágně formulovaných obvinění souvisejících s extremismem a ustanovení trestního zákoníku týkající se extremismu jsou používána proti lidem pouze pro jejich pokojnou náboženskou činnost nebo projev. Podle tohoto článku také lidé zadržení na základě obvinění z extremismu tvrdili, že je policie bila nebo jinak týrala či mučila a že násilníci nebyli pohnáni k odpovědnosti. Žalobce tvrdil, že nyní již v X není běžnou praxí „rutinní hromadné zatýkání“, ale přesto tam náboženská perzekuce stále probíhá a obzvláště hrozí osobám, které z důvodu náboženské perzekuce zemi opustily, což je i případ žalobce.
3. Podle žalobce je rozhodné, že mu X státní orgány fundamentalistické a extremistické náboženské přesvědčení připisují. Při výslechu byl žalobce obviňován z extremismu a šíření fundamentalistických knih. Skutečnost, že nebyl formálně obviněn a toto obvinění nebylo podloženo, nelze klást k tíži žalobci. Žalobce namítal, že v X jsou postihovány i pokojné náboženské projevy, např. účast na modlitbě v mešitě. Žalobce je muslimem, tedy příslušníkem určitého náboženského společenství, a z důvodu jeho příslušnosti k islámu je podle žalobce přiměřeně pravděpodobné, že bude v budoucnu vystaven pronásledování. V X je navíc náboženská svoboda na ústupu, jak plyne ze zprávy Americké komise pro mezinárodní náboženskou svobodu (USCIRF) ze září 2024. Žalovaný si opatřil pouze jednu zprávu týkající se náboženského pronásledování v X, z níž navíc čerpal pouze obecné informace, které následně interpretoval způsobem pro žalobce nepříznivým. Zpráva není podrobná. Proto žalobce považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný své závěry neopírá o informace dostatečně aktuální a čerpané z různých zdrojů.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

4. Žalobce namítal, že se do vlasti nemůže vrátit nejen z důvodu hrozící perzekuce, ale i proto, že mu může zaniknout státní občanství.
5. Žalobce dále namítal, že nelze založit závěr o nenaplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu toliko na skutečnosti, že žalobce mohl z vlasti bez problémů odcestovat, že od popsanych incidentů uplynulo již více než 7 let a že se žalobce neobrátil s žádostí o ochranu na vnitrostátní orgány, jak učinil v napadeném rozhodnutí žalovaný. V části odůvodnění týkající se neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 zákona o azylu pak žalovaný poukazoval na nízkou intenzitu jednání pronásledovatelů. Rovněž podle žalobce není zřetelné, z čeho žalovaný dovodil, že pronásledovatelé byli soukromými osobami, zvláště když k náboženské perzekuci v X dochází právě ze strany státních orgánů. Vnitrostátní ochranu žalobce nevyhledal proto, že bezpečnostní složky v X jsou propojené a navzájem se podporují. Žalovaný pak neshromáždil podklad, na základě kterého by mohl dospět k závěru, že by vnitrostátní ochrana v případě žalobce byla účinná.
6. Žalobce vyjádřil nesouhlas s hodnocením žalovaného, podle něž jednání, kterému byl žalobce ve vlasti vystaven, nedosahuje intenzity nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Hovořil-li žalovaný v souvislosti s bitím a dušením plastovým sáčkem o „porušení služebních povinností“, jedná se o absurdní hodnocení. Žalovaný zjevně bagatelizuje žalobcův azylový příběh a snaží se nalézt opěrný bod pro to, aby žalobci nemusel udělit mezinárodní ochranu v žádné z jejích forem.
7. Žalobcova manželka a dítě, oba ukrajinské státní příslušnosti, pobývají v ČR na základě povolení k trvalému pobytu. Argument žalovaného, že rodinný život může žalobce s manželkou a potomkem rozvíjet v X, nebere nijak v potaz skutečnost, že žalobcova manželka z X nepochází, nikdy tam nebyla a nedisponuje žádným oprávněním pro tamější pobyt. Vzhledem k probíhajícímu konfliktu na Ukrajině se žalobcova manželka nemůže do vlasti vrátit, aby si tam vyřídila vízum do X. Navíc požadavek žalovaného, aby se žalobcova manželka vzdala svého trvalého pobytu v ČR a s dítětem následovala manžela do X, je zcela nepřiměřený a v praxi neproveditelný. Žalovaný neposoudil řádně dopady napadeného rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života.

III.

Vyjádření žalovaného a replika žalobce

8. Žalovaný nesouhlasil s žalobními námitkami. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, použité informace o zemi původu, výpovědi žalobce a na napadené rozhodnutí. Žalovaný zrekapituloval dosavadní průběh řízení a uvedl, že žalobce měl možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim a případně navrhnout další podklady či doplnit informace. Tuto možnost žalobce nevyužil. Žalovaný po provedeném správním řízení nedospěl k závěru, že by žalobcovy problémy ve vlasti měly mít příčinu v jeho náboženské příslušnosti. V X je islám většinovým náboženstvím a žalobce neuvedl důvody, proč by se právě na něj měly státní orgány zaměřit. Žalovaný dále zopakoval odůvodnění napadeného rozhodnutí týkající se tvrzeného pronásledování žalobce v zemi původu. Zdůraznil, že kromě dvou ojedinělých incidentů neměl žalobce ve vlasti žádné problémy. Žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany považoval žalovaný za zjevně účelovou, vedenou snahou zlegalizovat si v ČR pobyt a vyhnout se správnímu vyhoštění. Žalobce pouze domýšlí krajní scénáře, reálnou spojitost s jeho azylovým příběhem však nemají. Žalovaný neshledal ani důvod pro udělení doplňkové ochrany,

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

vycestování žalobce do vlasti neodporuje mezinárodním závazkům ČR. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

9. Žalobce k vyjádření žalovaného podal repliku, v níž se vyjádřil k argumentu žalovaného spočívajícího v tvrzení, že muslimové tvoří zhruba 96 % celé populace X, a proto samotná příslušnost k této náboženské skupině nemůže být důvodem pronásledování, neboť v takovém případě by mu byla vystavena téměř veškerá X populace. Takový argument považoval žalobce za značně zjednodušující a neodpovídající situaci v X, na jejíž dokreslení citoval z dvou novinových článků. Podle těchto článků dochází v X ke snahám omezit projevy náboženského vyznání.

IV.

Obsah správního spisu

10. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
11. Dne 22. 6. 2021 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 1. 7. 2021 pak žalobce poskytl údaje ke své žádosti a byl s ním proveden pohovor. Žalobce uvedl, že je praktikujícím muslimem (každý den se modlí). V době, kdy v zemi původu pracoval jako taxikář, k němu měli přijít dva muži, kteří se představili jako příslušníci KGB, s nimiž odjel do jejich kanceláře, kde jej obviňovali z extremismu, terorismu a protivládní činnosti. Žalobce se však k ničemu nepřiznal a byl propuštěn. Nicméně následně byl po nějakou dobu sledován a po několika měsících za ním muži přišli znovu, odvezli jej do sklepa, kde jej bili a znovu obviňovali, tentokrát již i tvrdili, že na něj „hodí vraždu“. Následující den žalobci tvrdili, že v jeho autě našli arabsky psanou knihu (žalobce však dle svého tvrzení arabsky neumí), a znovu jej bili a požadovali po něm doznání. Po několika hodinách jej pustili a sdělili mu, že si ho ještě předvolají, že je to jen začátek. Oficiálně však proti žalobci žádné řízení zahájeno nebylo. Na postup mužů, kteří jej bili, si žalobce v X nikde nestěžoval, protože se bál, že jsou všichni propojení, a tedy by si tím uškodil. Nevěděl, proč ho muži obviňovali. Kvůli těmto incidentům se stěžovatel rozhodl z X vycestovat. V říjnu 2017 tedy cestoval letecky do Francie a následně asi po třech dnech autobusem do České republiky, kde pobýval až do podání žádosti o mezinárodní ochranu. Dříve o mezinárodní ochranu nepožádal, neboť nevěděl, že tu je taková možnost, a později se požádat bál.
12. Dne 27. 10. 2021 vydal žalovaný rozhodnutí, jímž žalobci mezinárodní ochranu neudělil v žádné z jejich forem podle zákona o azylu. V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný shrnul, že tvrzeným důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je žalobcova obava z uvěznění po návratu do X, protože jej příslušníci KGB obviňují z náboženského extremismu, terorismu a vraždy. Žalobcovo tvrzení o výsledích v X žalovaný vyhodnotil jako zjevně naprosto účelové tvrzení s cílem dodat závažnost žádosti o mezinárodní ochranu, skutečnou motivací žalobce byla pouze snaha o legalizaci pobytu v České republice. Žalobce nebyl z ničeho obviněn, žádné jiné problémy v zemi původu neměl a bez problému vycestoval přes oficiální hraniční přechod. Žalobce nebyl schopen vysvětlit, proč by měl zájem státních složek o jeho osobu trvat, nebyl schopen ani věrohodně vysvětlit, jaká byla motivace policistů. I kdyby tvrzení žalobce byla pravdivá, nedosahovalo by porušení služebních povinností policistů intenzity odpovídající závažnému porušení žalobcových základních práv, jak vyžaduje zákon o azylu. Na zjevnou účelovost žádosti poukazuje i skutečnost, že

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

ji žalobce podal teprve poté, co mu bylo za neoprávněný pobyt na území České republiky uloženo správní vyhoštění a byl vydán výjezdní příkaz. Podle žalovaného tedy nebyl vzhledem k nevěrohodnosti klíčových tvrzení žalobce důvod k udělení žádné z forem mezinárodní ochrany.

13. Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 10. 2021 podal žalobce správní žalobu, o níž rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 6. 9. 2023, č. j. 16 Az 40/2021-34, a to tak, že ji zamítl.
14. Proti zamítavému rozsudku se žalobce bránil kasační stížností, přičemž Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 3. 6. 2024, č. j. 5 Azs 256/2023-65 zrušil výše zmiňovaný rozsudek Městského soudu v Praze a také rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení z důvodu, že závěr o nevěrohodnosti žalobcova azylového příběhu neobstojí, neboť se žalovaný i městský soud spokojili pouze s pomocnými indikátory, aniž by se blíže zabývali věrohodností samotného azylového příběhu.
15. V dalším řízení provedl žalovaný další pohovor k žalobcově žádosti o udělení mezinárodní ochrany, přičemž do protokolu ze dne 23. 7. 2024 žalobce uvedl, že se každý pátek modlí podle islámu. V roce 2017 asi po Novém roce za ním přišli dva muži z bezpečnostních složek, ukázali své průkazy a řekli mu, aby s nimi šel do kanceláře. V kanceláři se pak tito muži (dále jen „policisté“) dotazovali na lidi z fotek, které žalobci ukázali. Za pár minut policisté donesli z žalobcova auta nějakou knihu, o které žalobce prohlásil, že není jeho. Potom policisté nechali žalobce jít, ale sdělili mu, že se nejedná o poslední setkání. Poté začali policisté žalobce pronásledovat. Každý den jej následovalo nějaké auto. Za pár měsíců policisté opět přišli pro žalobce, odvedli jej do stejné budovy do jiné kanceláře. Zavedli jej do tmavé místnosti a přikázali mu přiznat se ke dvěma trestným činům. Na dotaz žalovaného uvedl žalobce, že policejní budova se nacházela v ulici Spartak, byla to bílá budova, ve které nebyl nikdy předtím, než jej dvakrát odvedli policisté. Žalobce si nepamatoval, z čeho jej policisté chtěli obvinít. Pouze mu přečetli nějaký dokument, ve kterém bylo obvinění uvedeno. Žalobce si nepamatuje, co mu policisté řekli, ani neviděl jejich obličeje. Na dotaz žalovaného, jak je možné, že neviděl obličeje policistů, když jej odvezli, uvedl žalobce, že poprvé jej zastavili na ulici, když se vracel z mešity a řekli mu, aby šel s nimi, podruhé jej odvezli autem. Policisté se žalobci legitimovali jako příslušníci SNB, Služby národní bezpečnosti. Policisté na žalobce již čekali u jeho auta, sdělili mu, že má jít s nimi, že mu potom vysvětlí proč. V obou případech to byli stejní policisté. Jména si žalobce nepamatuje. Když žalobce řekl policistům, že se k trestným činům nepřizná, začali jej bít a k přiznání jej nutili. Dusili jej plastovým sáčkem, načež žalobce ztratil vědomí, probral se až na ulici vedle svého auta. Žalobce se nedal ošetřit, šel hned domů, na bocích měl podlitiny. Poté už s policií žádné problémy neměl. Ztrátu zájmu policie o žalobce vysvětlil žalobce tak, že mezi první a druhou událostí uplynulo také několik měsíců, přičemž žalobce se rozhodl vycestovat hned po druhém incidentu. Žalobce si nepamatoval přesné datum událostí, první se odehrála v lednu nebo únoru 2017, druhá asi v červnu téhož roku. Vyřízení víza trvalo asi měsíc a půl. První incident měl souvislost s žalobcovým náboženstvím, v druhém případě se pak jednalo o něco jiného. Poprvé policisté ukazovali žalobci knihu v arabštině a řekli, že ji žalobce rozdává mezi lidi. V X byly případy, kdy se tyto knihy spojovaly s Wahábismem. Podruhé policisté chtěli, aby se žalobce přiznal ke dvěma trestným činům. Na dotaz žalovaného uvedl žalobce, že v prvním případě mu policisté nejdříve ukazovali fotky osob a ptali se, zda je zná. Až poté jej obviňovali z distribuce arabských knih. Při odjezdu z X neměl žalobce žádné problémy, což si vysvětloval tím, že proti němu nebylo vedeno žádné řízení, a proto

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

neexistoval důvod, aby byl zadržen. Ve vlasti si na policisty, resp. příslušníky SNB nestěžoval, neboť bezpečnostní složky jsou v X propojené a zastávají se sebe navzájem. Neobrátil se ani na právníka. Na dotaz žalovaného, čeho se žalobce obává, pokud dříve žádné problémy s bezpečnostními orgány neměl, uvedl žalobce, že měl různé zkušenosti – například když mu někdo dlužil peníze a žalobce se obrátil na policii, policisté po něm požadovali úplatek za pomoc. Dále se žalovaný dotazoval, z čeho plyne žalobcova obava z problémů při návratu do vlasti, když se incidenty odehrály v roce 2017, tj. před více než sedmi lety, a nevýstily v žádné trestní stíhání. Žalobce odpověděl, že neví, jestli bude mít problémy, ale riziko existuje. Má ukrajinskou manželku, jejich dítě je pokřtěné, což je proti islámu a žalobcovi rodiče by neakceptovali žalobcovo dítě, nutili by mu muslimskou výchovu. Žalobce je naopak tolerantní k ostatním náboženstvím. Podle žalobce nelze tvrdit, že žalobcova křesťanská rodina snižuje riziko označení žalobce za náboženského extremistu. Žalovaný se dotazoval na situaci po druhém výsledku. Žalobce popsal, že šel domů, vše jej bolelo a druhý den šel k doktorovi, který mu dal prášky na bolest, na játra a na ledviny, neboť policisté bili žalobce do boků. Žalobce dále popsal, že se po druhém výsledku probral asi 20 km za Samarkandem, vedle něj bylo auto, kterým jel domů. Žalobcově manželce a jejich dítěti by v X mohlo hrozit nepřijetí a obtěžování ze strany žalobcovy rodiny kvůli náboženství. Žalobce závěrem pohovoru uvedl, že lituje, že porušil zákon a že nevycestoval po udělení výjezdního příkazu. Sdělil, že důvodům, které uvádí, je těžké uvěřit. Nechce přijít o rodinu. Jde mu o pobyt, chce jakékoliv povolení k pobytu. Má v ČR syna, ale vízum za účelem sloučení rodiny je těžké vyřídit a mohlo by to trvat roky a žalobce nechce, aby jeho syn vyrůstal bez něj. Žalobce nechce do X.

16. Dne 20. 9. 2024 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, jímž žalobci mezinárodní ochranu neudělil v žádné z jejích forem uvedených v zákoně o azylu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, z jakých důkazů vycházel, přičemž mezi nimi byly především žalobcovy výpovědi a informace, které žalovaný v průběhu správního řízení shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v X. Konkrétně se jednalo o Informaci OAMP – X – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 13. 3. 2024, Informaci MZV ČR – X – Činnost policie ve vztahu k ochraně práv občanů, Činnost úřadu ombudsmana, č. j. 103964-6/2024-MZV/LPTP, ze dne 1. 3. 2024, Informaci MZV ČR – X – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, č. j. 131903-6/2024-MZV/LPTP, ze dne 10. 1. 2024, a Informaci Ministerstva zahraničních věcí USA – X – Výroční zpráva o svobodě vyznání za rok 2022, ze dne 15. 5. 2023. Žalobce se s podklady rozhodnutí seznámit nechtěl a nenavrhl ani žádné jejich doplnění. Na základě uvedeného pak žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že nebyly splněny zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Stejně tak žalovaný nedospěl k závěru o důvodnosti udělení azylu z důvodu uvedeného v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobcovy tvrzené problémy ve vlasti neměly základ v jeho náboženské příslušnosti. Žalobce spojoval popsané incidenty se svým náboženským přesvědčením pouze na základě svých domněnek. Není náboženským fundamentalistou, je muslim stejně jako téměř 96 % obyvatel X. Navíc proti němu nebyla vznesena ani žádná formální obvinění z extremismu, jak je v případech nezákonných náboženských aktivit v X obvyklé. Od zmíněných incidentů navíc uplynulo více než 7 let. Žalovaný usoudil, že žalobce byl

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

vystaven individuálnímu jednání soukromých osob, o kterém mohl učinit oznámení orgánům veřejné moci, resp. podat stížnost na postup příslušníků SNB a případně se obrátit rovněž na ombudsmana. Podle žalovaného nelze přehlédnout ani to, že žalobce po zmíněných incidentech bez problémů vycestoval z X. S ohledem na skutečnost, že žalobce nemá na území ČR žádného rodinného příslušníka, kterému by zde byl udělen azyl, nebyl žalobci udělen ani azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13 odst. 1 zákona o azylu. Rovněž pak žalovaný neshledal u žalobce ani existenci důvodu pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Žalovaný se zabýval rovněž tím, zda žalobce splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany, přičemž naplnění podmínek § 14a zákona o azylu, zejména hrozbu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, v případě žalobce neshledal. Neshledal ani případné porušení mezinárodních závazků ČR. S ohledem na skutečnost, že žalobce nemá na území ČR žádného rodinného příslušníka, kterému by zde byla udělena doplňková ochrana, nebyla žalobci udělena ani doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny podle § 14b zákona o azylu.

V.

Právní posouzení věci soudem

17. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
18. Podle § 12 zákona o azylu *Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
19. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu *Pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
20. Podle § 14a zákona o azylu, ve znění do 30. 6. 2023 *(1) Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. (2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

21. Soud předesílá, že v nyní projednávané věci žalovaný přijal žalobcova tvrzení o důvodech podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a věrohodnost jeho azylového příběhu nezpochybňoval.
22. Žalobce především tvrdil, že byl ve vlasti pronásledován z důvodu svého náboženství, resp. proto, že jej X státní orgány, konkrétně příslušníci SNB, obviňovali z extremismu, terorismu a protivládní činnosti, a proto jej rovněž vyslýchali, bili a dusili plastovým sáčkem. Žalobce nesouhlasil s napadeným rozhodnutím, ve kterém žalovaný dospěl k závěru, že události, jimž žalobce v zemi původu čelil, nebyly nábožensky motivované, byly pouze nízké intenzity a navíc se odehrály ze strany soukromých osob. Žalobce rovněž namítal, že žalovaný dospěl k závěru o nenaplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany žalobci, aniž by napadené rozhodnutí řádně opřel o zprávy o žalobcově zemi původu. K tématu náboženského pronásledování si žalovaný opatřil jedinou zprávu.
23. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl: *„Na základě vyjádření žadatele není správním orgánem přesvědčen o tom, že problémy, které ve vlasti měl mít, měly základ v jeho náboženské příslušnosti. Žadatel patří k většinové náboženské skupině (islám) a sám potvrdil, že ve vlasti nebyl v této oblasti aktivní žádným způsobem, který by zakládal jeho obavu, že by mohl být při svém návratu pronásledován z důvodu svojí víry. Z Informace Ministerstva zahraničních věcí USA: X, Výroční zpráva o svobodě vyznání za rok 2022 ze dne 15. 5. 2023 plyne, že X režim se může sice zaměřovat na osoby muslimského vyznání, toto jednání se však zaměřuje výlučně na osoby, které dle něj náležejí k fundamentalistickým či extremistickým odvětvím tohoto náboženství či které přesvědčují další osoby ke vstupu do nezákonných náboženských skupin. Z pohovoru vyplynulo, že žadatel byl pouhým řadovým muslimem, tedy osobou, na kterou se režim nemá důvod zvlášť zaměřovat, a to i vzhledem k tomu, že muslimové tvoří zhruba 96 % celé populace země. Je tedy zřejmé, že samotná příslušnost k této náboženské skupině nemůže být důvodem k pronásledování, protože v takovém případě by jemu byla vystavena takřka veškerá X populace v zemi, o čemž správním orgánem nemá žádné informace. Žadatel neuvedl žádné důvody, pro které by měl být právě on ze strany režimu pronásledován, výslovně uvedl, že neví, proč by se na něj měly státní orgány zaměřit.“*
24. Soud k tomu uvádí, že žalobce tvrdil obavy spojené s jeho náboženským přesvědčením, resp. tvrdil, že mu hrozí mučení ze strany bezpečnostních složek, které mu připisují náboženský extremismus. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57 *„není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“* O specifické povaze zásady materiální pravdy v řízení o udělení mezinárodní ochrany, která vyvěrá z pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazujících věrohodnost žadatelových tvrzení, uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63, že je na žalovaném, *„aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu.“* Jak již bylo uvedeno výše, žalovaný žalobcův azylový příběh nezpochybňoval, neoznačil žalobcův azylový příběh za nevěrohodný, ani nevyvrátil pravdivost žalobcových tvrzení.
25. Žalovaný přitom má povinnost náležitě zjistit realie o zemi původu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58). Informace o zemi původu použité ve věci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí být v maximální

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

možné míře 1. relevantní, 2. důvěryhodné a vyvážené, 3. aktuální a ověřené z různých zdrojů, a 4. transparentní a dohledatelné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81).

26. Dále je třeba připomenout, že „z judikatury Nejvyššího správního soudu [...] plyne, že při posuzování otázky, zda má žadatel odůvodněný strach z pronásledování, není důležité, zda žadatel skutečně má rasové, náboženské, národnostní, sociální nebo politické charakteristické rysy, které vedou k pronásledování, jestliže původce pronásledování tyto rysy žadateli připisuje. Tedy za předpokladu, že původci pronásledování žadateli o mezinárodní ochranu jeho náboženské přesvědčení připisují, není pro účely posouzení spojitosti mezi pronásledováním a azylově relevantními důvody ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu rozhodné, zda žadatel náboženské postoje, pro které je pronásledován nebo pro které mu pronásledování brozí, skutečně zastává (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, čj. 2 Azs 45/2008-67, č. 1713/2008 Sb. NSS).“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013-26).
27. Při hodnocení možnosti žalobcova budoucího pronásledování v zemi původu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, kdy je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti. Možnost budoucího pronásledování tak musí být reálná a nikoliv pouze hypotetická (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Azs 162/2018-47, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, ze dne 19. 9. 2019, č. j. 2 Azs 401/2018-64, nebo ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 Azs 354/2020-31). Blíže vymezil standard přiměřené pravděpodobnosti Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, v němž dovodil, že „*přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu (...) je dána tehdy, když-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (tzn., že test „přiměřené pravděpodobnosti“ představuje nižší důkazní standard než v civilních věcech) [tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté (tzn., že test „přiměřené pravděpodobnosti“ představuje a fortiori i nižší důkazní standard než standard „nade vší pochybnost“ v trestních věcech)], nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek brozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.*“
28. Žalobce tvrdil, že existuje riziko, že se na něj příslušníci SNB po návratu do vlasti opět zaměří. Žalovaný toto tvrzení popřel, aniž by dostatečně popsal, z jakých důvodů tak činí. Neexistenci odůvodněného strachu z pronásledování v žalobcově případě nelze dovozovat ani ze skutečnosti, že 96 % obyvatel X jsou stejně jako žalobce muslimové. Žalobce netvrdil, že byl ve vlasti pronásledován proto, že je muslimem, nýbrž proto, že jej příslušníci SNB považovali za islámského extremistu. V této souvislosti nelze podle názoru soudu argumentovat ani tím, že od popsanych incidentů již uplynulo více než 7 let, když ze zpráv o zemi původu vyplývá, že k obviňování z náboženského extremismu na základě nahodilých záminek v X nadále dochází. Ani bezproblémové vycestování žalobce automaticky nevylučuje nebezpečí pronásledování ze strany státních orgánů, nýbrž musí být zohledněno při posouzení přiměřené pravděpodobnosti pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
29. Žalobce tvrdil, že jej příslušníci SNB obviňovali z extremismu, terorismu a protistátní činnosti. Přestože je žalobce „běžným muslimem“, který se účastní obvyklého náboženského života např. formou modliteb v mešitě, připisovali mu příslušníci SNB náboženský

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

fundamentalismus, který je podle shromážděných informací X vládou potírán. Žalovaný s odkazem na Informaci Ministerstva zahraničních věcí USA o svobodě vyznání uvedl, že je „správním orgánu známo, že v případě, kdy jsou osoby spojeny s nezákonnými náboženskými aktivitami, jsou obviněny z trestného činu extremismu, k čemuž však v tomto případě zjevně nedošlo.“

30. Skutečnost, že vůči žalobci nebylo vzneseno žádné „oficiální obvinění“ však sama o sobě neznamená, že se žalobcem popsaný incident nestal nebo že je pro žalobce návrat do země původu zcela bezpečný. Zvláště za situace, kdy z citované Informace vyplývá, že „státní bezpečnostní služba se i nadále uchýlovala k vytváření vykonstruovaných obvinění proti zadrženým, aby „dokázala“ svou nekompromisnost vůči náboženskému extremismu. Podle prohlášení jednoho předního lidskoprávního právníka správní orgány obvinily některé osoby z extremismu pouze na základě příchodných zpráv v jejich telefonu.“ Pod vážný pojem náboženského extremismu totiž zjevně v žalobcově zemi původu lze podřadit i jednání, které příslušníci SNB připisovali žalobci, tedy šíření islámské náboženské literatury. Z citované Informace se podává, že „podle zákona brozí riziko zatčení a trestního stíhání také osobám, které mají v držení literaturu autorů, jež vláda či státní správa považuje za extremistické, nebo jakoukoli nezákonně dovezenou nebo vyrobenou literaturu.“ Přesto žalovaný v napadeném rozhodnutí dovodil, že ze strany X režimu nehrozí žalobci žádná újma. Pro takový závěr však správní spis neposkytuje žádnou oporu.
31. Žalovaný si měl k prověření žalobcových tvrzení opatřit dostatek adresných a aktuálních informací o poměrech v X v souvislosti s detekováním náboženského extremismu a podezření na něj ze strany bezpečnostních orgánů státu a s jejich chováním vůči subjektům podezřelým z náboženského extremismu, a to v kontextu žalobcových tvrzení. Následně z nich měl vyvodit odpovídající závěry. Opatřeny nicméně byly podklady značně obecné, týkající se jeho azylových důvodů jen povrchně. Přesto obsažené údaje žalobcovým obavám nasvědčovaly. Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o svobodě vyznání hovořila v jistých aspektech o určité liberalizaci náboženské svobody po přijetí zákona o náboženství. Přesto se v zemi vyskytují případy vykonstruovaných obvinění z náboženského extremismu. Z Informace OAMP o bezpečnostní a politické situaci v zemi plyne, že bezpečnostní složky nerespektovaly zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení. Podle zprávy MZV o činnosti policie v žalobcově zemi původu, vnitrostátní ochrana před bezpečnostními složkami nemusí být efektivní, výsledek řízení o stížnosti závisí na známostech, některé stížnosti se mohou obrátit proti stěžovateli samotnému. Ani úřad Ombudsmana nepředstavoval plně efektivní orgán pro ochranu lidských práv. Vnitrostátní ochrana, která je vůči ochraně mezinárodní ve vztahu subsidiarity, by tedy v žalobcově případě nemusela být vhodným řešením jeho situace.
32. Za dosavadního stavu dokazování nemá závěr o neopodstatněnosti žalobcových obav oporu ve správním spisu.
33. Nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že pro žalovaného stěžejní zpráva MZV USA o náboženské svobodě v X neobsahuje seznam použitých zdrojů a ke dni vydání napadeného rozhodnutí byla téměř rok a půl stará.
34. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí rovněž uvedl, že „incidenty, kterým měl žadatel čelit před svým odjezdem, lze dle správního orgánu podřadit pod individuální jednání soukromých osob.“ Proti takovému jednání se měl žalobce podle žalovaného bránit stížností na nezákonný postup X složek nebo se měl obrátit na ombudsmana. Žalobce v této části

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

odůvodnění napadeného rozhodnutí spatřoval rozpor, když žalovaný na jednu stranu tvrdil, že byl žalobce vystaven individuálnímu jednání soukromých osob, na druhou stranu však žalobci vytýkal, že nevyužil možnosti podat stížnost na nezákonný postup bezpečnostních složek. Soud musí s žalobcem souhlasit. O možnostech vnitrostátní ochrany před bezpečnostními složkami bylo pojednáno výše. Ze stručné zprávy MZV o činnosti policie vyplývá, že vnitrostátní ochrana v žalobcově zemi původu nemusí být efektivní. Systém je založen na známostech a policie, jakožto nástroj udržení moci autoritářského režimu primárně stojí na straně státu, nikoliv jednotlivců. V zemi je navíc trestná pomluva příslušníků policie a prokuratury, stížnost se tedy může obrátit i proti jejímu autorovi.

35. Žalobce dále popsal, že se mu muži, kteří jej posléze vyslýchali, bili a dusili plastovým sáčkem, představili jako příslušníci SNB. Rovněž uvedl, že jej příslušníci SNB odvedli do budovy, která se nacházela v ulici Spartak a ve které sídlí bezpečnostní složky. V kontextu těchto relativně konkrétních tvrzení, která žalovaným nebyla v napadeném rozhodnutí nijak zpochybněna, není soudu zřejmé, na základě čeho dospěl žalovaný k závěru, že byl žalobce vystaven jednání ze strany soukromých osob, nikoliv příslušníků SNB. Jejich motivaci, tj. potírání náboženského extremismu v zemi, rovněž nelze označit za typický příklad jednání soukromých osob. Z napadeného rozhodnutí ve vztahu k závěru o individuálním jednání soukromých osob nejsou patrné žádné úvahy, které žalovaného vedly k předestřenému závěru. V této části je proto napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
36. Žalobce dále nesouhlasil se závěrem žalovaného, že jednání, kterému byl v zemi původu vystaven, nedosahuje svou intenzitou nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
37. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2023, č. j. 5 Azs 192/2023-28 plyne: „Podle čl. 3 Úmluvy *„[n]ikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu“*. Za účelem definice pojmu „mučení“ přitom Evropský soud pro lidská práva aplikuje čl. 1 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání, podle něhož „mučení“ znamená jakékoli jednání, jímž je člověku úmyslně působena silná bolest nebo tělesné či duševní utrpení s cílem získat od něho nebo od třetí osoby informace nebo přiznání, potrestat jej za jednání, jehož se dopustil on nebo třetí osoba nebo z něhož jsou podezřelí, nebo s cílem zastrašit nebo přinutit jej nebo třetí osobu nebo z jakéhokoli jiného důvodu založeného na diskriminaci jakéhokoli druhu, když taková bolest nebo utrpení jsou působeny veřejným činitelem nebo jinou osobou jednající z úředního pověření nebo z jejich podnětu či s jejich výslovným nebo tichým souhlasem. Toto vymezení nezahrnuje bolest nebo utrpení, které vznikají pouze v důsledku zákonných sankcí, jsou od těchto sankcí neoddělitelné nebo jsou jimi vyvolány náhodou.“ Posuzování úrovně závažnosti nežádoucího jednání je závislé na okolnostech konkrétního případu. Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku dále shrnuje, že „Již v rozsudku ze dne 4. 12. 1995, *Ribitsch proti Rakousku*, stížnost č. 18896/91, bod 38, přitom Evropský soud pro lidská práva zdůraznil, že pokud jde o osobu zbavenou svobody, jakékoli použití fyzické síly, které nebylo nezbytně nutné v důsledku jejího vlastního chování, snižuje lidskou důstojnost a v zásadě představuje porušení práva zakotveného v čl. 3 Úmluvy.“ Žalobce se obává, že v souvislosti s obviněním z náboženského extremismu bude v zemi původu vystaven bití za účelem získání jeho doznání, čemuž byl vystaven již v minulosti. Skutečnost, že je X signatářem mezinárodních smluv, které mají garantovat respekt k základním právům, není dostatečnou ochranou proti hrozbě špatného zacházení v situaci, kdy existuje řada důkazů o nerespektování zákazu mučení nebo nelidského či

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

ponižujícího zacházení ze strany bezpečnostních složek. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukazoval na skutečnost, že žalobce byl vystaven toliko dvěma výsledkům. K tomu žalobce odkázal na příslušnou judikaturu, podle níž může dojít k „porušení čl. 3 Evropské úmluvy bez ohledu na to, že šlo pouze o jednorázový incident“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57). Pokud i jednorázový incident může představovat porušení čl. 3 Evropské úmluvy, pak i dva výsledky, při kterých docházelo k bití žalobce a k jeho dušení plastovým sáčkem, nepochybně mohou dosahovat intenzity mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Právní závěr žalovaného, že žalobce nebyl v zemi původu vystaven špatnému zacházení, je nesprávný.

38. Ve vztahu k žalobcovým obavám z budoucího špatného zacházení v zemi původu odkazuje soud na odůvodnění k posouzení přiměřené pravděpodobnosti budoucího pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, které je aplikované rovněž na posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy pro účely doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.
39. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46 *„posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování je [...] postaveno na potencialitě pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatele do země původu, jedná se tedy, obdobně jako u posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy pro účely doplňkové ochrany, o prospektivní rozhodování [...] Samotný § 12 písm. b) zákona o azylu pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a odůvodněnosti strachu z pronásledování jako objektivním prvkem, nestanoví však podmínku faktického pronásledování v minulosti, byť taková skutečnost je velmi významnou indicií přiměřené pravděpodobnosti pronásledování i v budoucnu. V každém případě je však zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická, rozhodně však nemusí dosahovat či přesahovat 50 %.“* (srov. též již shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82).
40. Vzhledem k tomu, že žalovaný při svém rozhodování vycházel z povšechných, neadresných a neaktuálních podkladů, rovněž závěr o nedůvodnosti obav z budoucího špatného zacházení v zemi původu nemá oporu ve správním spisu.
41. K námitce rozporu napadeného rozhodnutí s mezinárodními závazky ČR ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu ve znění účinném do 30. 6. 2023 odkazuje zdejší soud na shora citovaný zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2024, č. j. 5 Azs 256/2023-65: *„Nejvyšší správní soud poznamenává, že stěžovatel veškeré důvody, pro které by mu měla být dle jeho názoru udělena doplňková ochrana s ohledem na vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu spojuje se svým pobytem na území České republiky (resp. s pobytem dítěte či manželky). Neuvádí ničeho, z čeho by vyplývala nemožnost soužití rodiny ve stěžovatelově zemi původu. Z aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu však vyplývá, že (důraz přidán) „[d]oplňkovou ochranu na základě § 14a odst. 2 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023, bylo možné udělit i) cizinci, kterému by v případě jeho vycestování z České republiky hrozila ve státě jeho původu vážná újma, ii) která svou intenzitou nemusí dosahovat intenzity újmy předvídané v § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu a iii) s ohledem na hrozbu této vážné újmy by vycestování cizince znamenalo porušení mezinárodních závazků České republiky“* (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48). Jsa vázán názorem rozšířeného senátu pátý senát Nejvyššího správního soudu konstatuje, že ze stěžovatelových tvrzení nevyplývá, že by mu v zemi původu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu ve znění účinném do 30. 6. 2023, a soudu tedy

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

nezbylo než tuto kasační námitku vyhodnotit jako nedůvodnou.“ Ohledně žalobcových tvrzení o nebezpečí hrozícím jeho rodině v zemi původu soud odkazuje na své předchozí závěry. Za situace, kdy z podkladů není jasné, jaké zacházení hrozí žalobci, není jasné ani to, co by mohlo hrozit jeho manželce a synovi.

42. Závěrem soud uvádí, že k žalobnímu tvrzení spočívající v tom, že žalobci může z důvodu dlouhodobého pobytu v zahraničí zaniknout státní občanství, nepřihlédl.
43. Obecné pravidlo § 75 odst. 1 s. ř. s. uvedené výše je v azylových věcech prolamováno článkem 46 odst. 3 procedurální směrnice, podle nějž účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany musí obsahovat úplné a *ex nunc*, tedy ke dni rozhodování soudu, posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32 *„je důležité, aby rozhodnutí o všech žádostech o mezinárodní ochranu byla přijímána na základě skutkových okolností a v prvním stupni orgány, jejichž pracovníci mají patřičné znalosti nebo jejichž pracovníkům bylo poskytnuto potřebné školení v oblasti mezinárodní ochrany. Obdobně je [...] zřejmé, že je v zájmu [...] žadatelů zajistit, aby potřeba mezinárodní ochrany byla správně rozpoznána již v prvním stupni. Směrnice tedy ve svém odůvodnění [...] vychází z toho, že primárně by posouzení žádosti o mezinárodní ochranu mělo náležet orgánu první instance, který je k tomu technicky i personálně vybaven. Tyto záměry korespondují jednoznačně se záměrem stanovit těžiště posuzování žádosti o mezinárodní ochranu do řízení před žalovaným. V této fázi řízení tedy mají být předneseny veškeré v té době dostupné informace pro posouzení žádosti.“* Z uvedeného plyne, že smyslem a účelem tohoto průlomů do § 75 odst. 1 s. ř. s. není umožnit žalobci, aby v žalobě vznášel nová skutková tvrzení, která mohl uvést už v řízení před žalovaným. Ve výše citovaném rozsudku NSS dále dovodil, že *„neuvědli stěžovatel v řízení před správním orgánem posuzujícím jeho žádost všechny relevantní skutečnosti, neumožnil mu je kvalifikovaně posoudit a učinit součástí rozhodnutí, musí nést riziko v podobě zamítavého rozhodnutí.“* V daném případě lze dospět k závěru, že skutečnost o hrozbě zániku státního občanství mohl žalobce uvést již v řízení před žalovaným, neboť mu měla a mohla být známa. Žalobce opomenutí tohoto tvrzení neodůvodnil, ani nevysvětlil, proč nově uvedenou skutečnost nesdělil už žalovanému v průběhu správního řízení a vyčkával až na řízení před soudem.

VI.

Závěr a náklady řízení

44. Z důvodů shora uvedených soud postupoval podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a žalobou napadené rozhodnutí bez jednání zrušil pro vady řízení, a to pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) a proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění (§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.) a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
45. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce byl ve věci úspěšný, avšak žádné prokazatelné náklady řízení mu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. dubna 2025

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně